

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De coturnicib[us] [et] manna. ca. xxxiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Exod.

terram Hebræi hoc tradunt quod cum venissent ad extremum montis porrecti in mare per longam mare via eos obliquasse: et circumdando modo se ad idem litus egypti rediisse, quod probant sic. Natura maris est ut quod perit in eo ad primum litus perit clarum. Cum ergo mane laceret egypti mortui in litore. Propter quod idem erat litus ex altera montis parte. Non enim in spacio noctis fere equinoctialis nec illi nec hi etiam ad medium maris transcurrissent: quod spaciosum est sibi. Quibus sic perturbarent egypti: moyses domino iubente extendit manum suam super mare, et reuerse sunt aque ad portum locum: et operuerunt egyptios, nec unum quidem superstitum ex eis: et tulit israel arma mortuorum, moyses quoque domino canticum proposuit hexametro carmine. Antem domino recitans, Quod quod per legem ceteris: canticum dicitur canticorum. Nec hoc differendum esse dicit Josephus: cum alexandro macedoni et exercitum eius darius insequenti mare pampheleum diuisum fuisse legitur domino iubente: quod per eum regnum persarum delere voluit. Horatius est autem israel iuxta litus maris, vii, diebus: et cum tympanis et musicis instrumentis singulis diebus veniebatur ad litus: et cantabatur domino canticum moysi, viri seorsum et mulieres seorsum. In cuius rei memoria, vii, paschalis diebus cantando redimus ad fontes. Et terminatur hic liber Josephi secundus.

De dulcoratione aque marath.

Capitulum XXXII.

Est hec egressi

sunt in desertum sur. In hebreo sunt in deserto ethan. Dicimus enim quod prius ante mare fuerit in deserto ethan, post mare in deserto sur, post belim in deserto sin. Ambulaueruntque tribus diebus per solitudinem: nec inuenerunt aquam donec venerunt in marath: ubi aquam inuentam per amaritudinem non poterat bibere. Unde et locum illud dixerunt marath: ab hac amaritudine aque, vel potius per amaritudinem animi. Anime quolor est enim quod si sit si non inuenerit potum: quod si inuentum gustare non possit. Dominus autem ostendit lignum moysi: quod cum misisset in aquam dulcorate sunt. Forte lignum illud talis efficacie erat, et forte miraculose factus est: ut in solitudine in qua non erat lignum: inuentum res lignum. Hebreus dicit: quod illud lignum natura liter amarissimum erat: et ut mirabiliter inotesceret vis diuina amara additum amaro dulcedinem operatum est. Josephus videtur velle quod aque vitium pertraxerat: quod se immobile fuerat, fin il

lud, Et vitium captum: non moueant aquam. Dicit enim sibi fuisse modicum puteum. Sumes autem vitum quam moyses quam habebat in presenti scidit eam per medium in longitudine incisionem faciens: et iterum in puteum: et precepit fortibus ut hauriret aquam et plurimum prius effunderent: ut vltima que remaneret: frequentibus percussibus exercitata et purgata fieret potabilis. Ibi etiam dedit eis indicia: nondum tamen in re, sed datur se permisit: si obedire sibi vellent.

De duodecim fontibus et lxx palmis bellim

Ca. XXXIII.

Est hec venient in bellim: ubi erant, xij, fontes, et lxx palme. Et dicit Josephus quod modica aqua erat in fontibus: ut quod ex ea modicum sumeret manibus census esset et inutile. Propter hec etiam palme non multum eminebant a terra: quod non sufficiebat humor ad glutinandam humum. Exinde venit in deserto sin, quod est inter bellim et sinat, ubi plures fecerunt mansiones que in numeris exponunt.

De coturnicibus mana, Ca. XXXIII.

Undecimo

die mensis scdis, i, maij, lxx, die scz ab exitu eorum de egypto, quoniam, si secundum pascha celebrabat: defecerunt eis vidualia que tulerant de egypto: et dixerunt. Utinam mortui essemus in egypto, quoniam sedebamus super ollas carnium, et comedebamus panem in saturitate. Cuius orasset moyses ad dominum: dixit ad eos, Audistis dominus murmuraciones vestras contra eum: et dabit vobis vespe carnes et manepanes in saturitate. Factumque est vespe, et ascendens coturnix de sinu arabico: ubi per se pue nutrit, transceso medio mari operuit castra: et ad libitum populi capiebat. Est autem coturnix avis regia quam Josephus ouygia vocat, grecus ortogometra, nos vulgo curlegium dicimus a curredo. Mane hoc cum orasset moyses: ros descendens illinitus est manibus eius: quem per umbram suspicatus est, sed cum gustasset: sensit mellis dulcedinem: et panem permisit danti intellexit, et tacuit ros per circuitum castrorum

zerat granū minutū quasi semen coriandri.
 albū in modū pruinę: z q̄si p̄llo rufum. Qd̄
 vidētes filij isrl̄ dixerūt Vanbu. i. qd̄ est h.
 Unde deinceps māna dictū est. Qd̄ q̄dam
 indeclinabile putāt. alij in p̄ma declinatōe
 ponūt: alij in tertia. sicutz pasca ce. vl̄ pasca
 tis. Et ait moyses. Nūc est panis vob̄ datus
 a dño. Colligite vob̄ gomoz p̄ singula capi
 ra. Et collegerūt alij plus: alij min⁹. z men
 si sunt ad mensurā gomoz. Nec q̄ plus col
 legerat habuit amplius. nec q̄ min⁹ parave
 rat reperit min⁹. Forte etiā in aceruis colle
 cta ponebāt: z reddebāt singul̄ gomoz. Qd̄
 Joseph⁹ vocat assariū. z ē decima ps ephi.
 Vel forte q̄ntūcūq; q̄s colligeret veniēs ad
 p̄ria non inueniebat
 nisi gomoz: q̄ ab ali
 is etiā comedebatur
 Colligebāt at̄ mane
 qz cū incalescebat sol
 liquefiebat: qd̄ miraculosum erat: cū ad ignē
 durū fiebat. Terebāt aut̄ illud in pulnerez: z
 cōglutinātū in panes formabant: cui⁹ sapor
 erat dulcissim⁹: p̄ q̄ dictū est. simila cū melle.
 Et alibi sapor panis
 oleati. Qd̄ p̄o d̄: qz
 sapiebat in ore cuius
 q̄s qd̄ desiderabat nō
 multū autenticū est.
 Dicit Joseph⁹ qz etiā
 am hacten⁹ rigat lo
 cus ille sicq; imbrizo. Dicitq; moyses ad po
 pulū. Nullus relinquit ex eo in mane Quidā
 tū referuauerūt: z scatebat verimibz: z cōputra
 it. Precepitq; moyses vt die sexto colligerēt
 cibos duplices: qz sabbato non inueniebat
 in agro. Tū seruātū in die sabbati nō corū
 pebat Quidā quoq; putāt nec etiā sexto die
 collegisse quenq; nisi vnū gomoz. sed illd̄ p̄
 miraculū multiplicabāt: vt duobz sufficeret
 diebz. h̄ inde colligentes: qz infra legit: qz p̄
 p̄ter hoc tribuit vob̄ dñs die sexto cibos du
 plices Dicitq; dñs moysi. Imple gomoz ex
 eo: vt custodiat in futurā retro generatōes.
 Id ē in post futuras retro generatōes ad me
 moriā retro habendā Et fecit moyses iuxta
 verbus dñi: z posuit illd̄ aaron i vna aurea
 in tabernaculo referuandū. Aūt hebrei eos
 p̄mo habuisse p̄rnū tabernaculū i q̄ dñm
 psulebāt: de q̄ infra. Moyses tollens taber
 naculū tetendit extra castra p̄cul. Vel p̄ pro

lepsim de futuro tabernaculo dictū ē. Hoc
 cibo aliti sunt filij isrl̄. annis: vsq; dū tange
 rent fines terre cbanaan.

De aq̄ data in raphidim. Ca. XXXV.

Gitur profecta

est oīs mltitudo de deserto sin:
 p̄ māsōes suas iuxta sermonē
 dñi. z venit i raphidim. nō qz p̄bo distingue
 ret eis dñs māsōes: sed indicio nubis stan
 tis: quā p̄eunte sp̄ sequebant. ea stāte castra
 metabant. Ibi oīno defuit aqua: z murmu
 rauērūt i moysen: qui ait ad dñm. Quid fa
 ciā p̄lo huic Adhuc pusillū z lapidabit me.
 Et dñs ad eū. Sume de sentoribz isrl̄: z va
 de ad petrā oreb. p̄cutiesq; eā p̄ga: ps ē mon
 tis sina sic dicta. Alia est et alibi petrā oreb.
 dicta sic p̄pter oreb regē: q̄ occisus ē in ea. fa
 ctūq; est ita. Et egressē sunt aq̄: z bibit p̄ls:
 z vocauit moyses nomen loci tentatio: quia
 tentauerat dñm dicentes. Est ne dñs in no
 bis an non. Alie post fuerunt aque cōtradit
 ctionis.

De pugna i amalech. Ca. XXXVI.

Gressus est aut

e amalech vt pugret aduersus isrl̄
 in raphidim. Strabo ait. Ama
 lech fuit fili⁹ hūmael: a q̄ amalechite: qz h̄
 maelite: ip̄i sunt saraceni. Hos d̄t Joseph⁹
 pugnaces: inhabitātes goboch vl̄ laboth z
 petrā a circūstātibz p̄ductos ad bellū. aduer
 sus hebreos. Ecōtra legit i genesi. qz eliphat
 primogenitus esau genuit de p̄cubina ama
 lech. Vñ i libro regū: vbi fili⁹ doeck idumei
 nūcians dauid mortē saul ait. Amalechites
 sum. Forte duo fuerāt equoci. z ex his duo
 ppli. Elegit at̄ moyses iesum d̄ tribu effraim
 viz bellicosum ad d̄micandū i hostes: cui
 z paucos tradidit armatos. plurimos ad cu
 stoditā castrorū retinuit. Ipe at̄ ascendit i mō
 tem: h̄is virgā dei in manu Ascēderūtq; cū
 eo aaron z hur viz marie. Tū fm paralipo
 menon fuit fili⁹ caleph z marie: au⁹ beseleel.
 Lūq; eleuasset man⁹ moyses ad dñm: vince
 bat isrl̄. Sinaūt paululū remisisset: vicebat
 amalech. Quo cōperto aarō z hur supposue
 rūt ei lapidē: z ex vtraq; pte man⁹ ei⁹ susten
 tabāt: erantq; graues p̄ labore orādī. In h̄
 rei figura sacerdos man⁹ eleuat i missa: etiā i
 figura ch̄i orātis i cruce Nec remisit man⁹